

1564. Prohibet hæc de cetero fieri sub penis hic expresse.

§.4. Et insuper universis, & singulis, tam ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, etiam Episcopis, quam Prælatibus, & Clericis, ac aliis prædictis, præsentibus, & futuris, ne deinceps ullo umquam tempore aliquas Ecclesias, Monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto jurapatronatus, uti præfertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus, in confidentiam prædictam, aut ad effectum reservationum hujusmodi sibi postmodum cedentibus procurandum, recipere præsumant, Cardinalibus videlicet, & aliis Prælatibus hujusmodi, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub majoris excommunicationis lætæ sententiæ poena, per contrahentes eo ipso incurrenda, a qua nisi a Nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant, districtius inhibemus.

Annulat quascumque provisiones de his beneficiis factas, & illa vacare, ac Sedi Apost. reservata esse decernit.

§.5. Ac quascumque collationes, provisiones, præfectiones, commendas, reservationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, sive accedendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones de Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per Nos, & alios Romanos Pontifices Successores Nostros, etiam Motu proprio, seu consistorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorumdem præsentationem, & alias quomodolibet cum interventu confidentiæ hujusmodi expresse, sive occulte, ac de jure præsumpto, & alias contra præmissa pro tempore factas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam suffragari, sed Ecclesias, Monasteria, dignitates, ac alia beneficia hujusmodi, ipso jure vacare, ac nostræ, & Sedis Apostolicæ dispositioni reservata, fructusque, & pensiones Camera Apostolicæ applicatos, ut præfertur, esse, & censeri.

Decretum irritans.

§.6. Sicque in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, sublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præsumptiones, & conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias confidentias hujusmodi in lucem erui, & probari non posse constet) procedendo, judicari, & definiti debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane similiter decernimus.

Clausula derogatoria.

§.7. Non obstantibus sel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, ac aliis Constitutionibus Apostolicis, necnon Collegii præfati juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi,

vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Forma & effectus publicationis.

§.8. Et ne quisquam ullo umquam tempore præsentium ignorantiam prætereundum possit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipse præsentibus literæ ad Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe valvas, per aliquem ex Curforibus nostris, illarum copia ibi affixa, & dimissa, & etiam in Cancellaria Apostolica de more publicentur, ac ejusdem Cancellariæ quinto, ad majorem partem illas in Judicio producere volentium, commoditatem describantur.

Sanctio penalis.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reservationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentaverit, præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

D. P. An. V. 16. Octobris.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, 16. Kal. Novembris, Pontificatus nostri Anno V.

C.

De Electionibus ad regimina Monasteriorum, Præpositurarum, & aliarum Dignitatum Conventualium.

Causa hujus Constitutionis.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus Noster D. Pius divina providentia Papa IV. Ad cujus pervenit notitiam, quod licet alias omnia Monasteria virorum, valorem ducentorum florenorum auri communi estimatione excedentia, necnon Prioratus, præposituras, ac alias dignitates Conventuales, & præceptorias generales Ordinum quorumcumque, dispositioni suæ generaliter reservaverit, ac propterea illorum provisiones, & ad ea, quæ speciali privilegio eligendi sibi per Sedem Apostolicam concessio suffulta sunt, canonicè factarum electionum confirmationes, ad Sanctitatem suam, & dictam Sedem pertinere noscantur, nihilominus plerique Religiosi cœcæ nimis ambitione agitati, partim electiones de suis personis ad Monasteria, Prioratus, & alias dignitates Conventuales hujusmodi, vel privilegium eligendi prædictum habeant, vel illo careant, nullo juris ordine servato, nullaque boni, vel æqui ratione habita, temere fieri, factasque per Ordinum Superiores, aut locorum Ordinarios de facto confirmari, partim vero nequam priusquam electiones de se ad Monasteria, & alias Conventuales dignitates eligendi privilegio suffulta factæ, rite confirmantur, sed ne electi quidem canonicè, se in regimine, & administratione, tam in spiritualibus, quam temporalibus Monasteriorum, aliarumque dignitatum vacantium eorumdem, ac illorum bonorum immiscere non verentur, in animatum suarum periculum, auctoritatis Apostolicæ contemptum, & plurimorum scandalum.

CL

Alia, & Secunda Reformatio Tribunalis Reverendæ Camera Apostolicæ, & Officialium ejus.

PIUSEPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

CUM inter ceteras animi curas, quibus in hac præcella Beati Petri Sede, meritis licet imparibus constituti quotidie sollicitamur, illa vel a primordiis assumptionis nostræ ad summi Apostolatus apicem præcipua fuerit, ut universum gregem Dominicum fidei nostræ commissum, ad illicita valde proclivem, pro Nobis injuncti muneris officio in viam salutis reduceremus, ejusque rei gratia, sacrum Œcumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina indicen., celebran., & Deo favente absolvendum convenimus.

Hic Pontifex pro reformatione gregis Domini, celebrari voluit Conc. Trid.

§.1. Et propterea ne dum foris de reformatis in universali Ecclesia moribus tractabatur, interim ipsam morum censuram domi, videlicet apud Sedem ipsam detestare, causamque Curia Romana, & Alimæ Urbis nostræ, in qua Sacerdotii Principatum, & Christianæ Religionis caput, unde merito universi Christianifideles recte, Catholicæque vitæ fumerent exemplum, divina instituit providentia, protelare videremur, quinimmo, ut a domo nostra judicium inciperet, Curiam ipsam, ac præcipuos illius Magistratus, ordines, & officia multis excessibus, & corruptelis, quæ vesana hominum libidine in eam sensim irreperant, summis tum studio, tum diligentia repurgaverimus.

Romanam Curiam & eius officia reformati, ut in multis Constitutionibus præcedentibus.

§.2. Et inde animum nostrum ad Camera Apostolicam, ad quam negotia locorum omnium totius S. R. E. Status afflue conflunt, ejusque Tribunal, quod sive jurisdictionis antiquitate, & auctoritate, sive rerum gerendarum excellentia, sive virorum amplitudine, ceteris in eadem Curia præstat, intendentes, multa, quantum tulit temporis ratio, circa illius jurisdictionem hujusmodi, ac potestatem, & facultatem, necnon dilectorum filiorum, Notariorum, & aliarum personarum suarum statum, & directionem salubriter ordinaverimus, prout in aliis literis nostris desuper confectis, plenius continetur.

Ejusque Camera.

§.3. Nos semel inceptum reformationis hujusmodi negotium Domino cooperante diffusius proficere, nec tamen ex illis, quæ pro ipsius Camera, & pro tempore existentis Ecclesiæ Romanæ Camerarii, necnon Clericorum, & reliquarum personarum dictæ Camera statu, & directione, ac alias ibi hætenus salubriter instituta, & concessa fuisse reperiantur, quicquam detrahere, sed his immotis in sua firmitate permanentibus, ea solum, quæ experientia vel deesse, vel obesse probavit, opportune juxta rerum exigentiam supplere,

Hanc d. Camera reformationem prosequendo, omnia ejus privilegia quæ huc reformationi non sint contraria confirmat.

Annulatio electionum factarum absque Sedis Apostolicæ provisione, vel confirmatione.

§.1. Volens tantis, qui paulatim in Religiosos irrepererunt abusibus, & ausibus nimis licentiosis aliquando, sicut par est, occurrere, suamque Sedi præfate prerogativam asserere, Omnes & singulas electiones quarumvis personarum ad regimina Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, & aliarum dignitatum Conventualium, ipsarumque electionum confirmationes per quoscumque cujusvis status, gradus, ordinis, & conditionis existant, & quavis etiam Archiepiscopali Patriarchali, aut majori præfulgeat dignitate hætenus sic præsumptas, nullas, & invalidas, ac pro nullis invalidis, & profus infectis habendas esse, personarumque sic, ut præfertur, electas, & confirmatas, Monasteria, aliasque dignitates hujusmodi sine legitimo titulo possedisse, & possidere, necnon illorum fructus, redditus, & proventus indebite percepisse, & percipere. Ac personas ipsas ad absolutiorem, & habilitationem super his, necnon confirmationem electionum de se factarum a Sanctitate Sua, seu Romano Pontifice pro tempore existente, aut Sede prædicta, infra sex menses a data præsentium computandos impetrandum, ac literas Apostolicas super hujusmodi confirmatione in totum expedien. omnino teneri declaravit.

Forma desuper in futurum servanda.

§.2. Et nihilominus hac sua perpetuo validitate Constitutione statuit, & ordinavit, quod nullus de cetero se in regimine, & administratione Monasterii, vel alterius dignitatis Conventualis, ad quod, seu quam illum eligi contigerit, in spiritualibus, vel temporalibus, antequam rite celebrata electio a Sanctitate Sua, aut Rom. Pontif. pro tempore existente, & Sede prædicta confirmata, & literæ Apostolicæ desuper expeditæ fuerint, per se, vel alium in toto, vel in parte quovis quæsito colore immiscere, aut ad aliud, vel illam se recipi facere, vel alias se pro ejus Prælatu gerere præsumant.

Poenæ aliter electionum vel confirmationum.

§.3. Decernens omnes, & singulos, qui secus fecerint, jure, si quod illis ad Monasteria, vel eorum Regimina, & administrationes, ac alias Conventuales dignitates per electionem hujusmodi quæsitum fuerit, eo ipso privatos, & deinceps ibi ineligibiles esse, ipsaque Monasteria, & alias dignitates ab eadem Sede impetrari posse, qui vero similes electiones confirmare præsumperit, etiam eo ipso Superiores Ordinum videlicet suis dignitatibus privatos, Ordinarios autem locorum etiam si Archiepiscopali, & majori præcellant dignitate, ingressum Ecclesiæ interdictum, eosque ab Ecclesiarum suarum regimine, & administratione suspensos existere.

Papæ subser. Publ. P. An. V. 21. Octobris.

Placet, publicetur & describatur. I. Lecta, & publicata fuit superscripta Regula Romæ, in Cancellaria Apostolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. die vero Martis ultima mensis Octobris, Pontificatus præfati S. S. D. N. Papæ Anno V.

& emendare volentes: Necnon omnium, & singularum Constitutionum, tam generalium, quam specialium, in favorem dictae Camerae editarum, ac quorumcumque privilegiorum, facultatum, gratiarum, concessionum, literarum, & indultorum, illi, ac praefatis Camerario, & Clericis, eorumque Collegio, & personis, per fel. rec. Gregorium IX., Bonifacium VIII., Urbanum VI., Martinum V., Eugenium IV., Sixtum etiam IV., Innocentium etiam VIII., Julium II., Leonem X., Paulum III., & Julium similiter III. ac alios quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, etiam Motu proprio, & ex certa scientia concessorum, confirmatorum, & innovatorum, necnon statutorum, Ordinationum, & decretorum Camerae, ac Camerarii, & Clericorum praedictorum, eorumque Collegii causas, res, personas, & statum concernentium hucusque conditorum, & ab eisdem Praedecessoribus, vel eorum aliquibus confirmatorum, necnon quarumcumque literarum, & aliorum documentorum desuper confectorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestate plenitudine, illa omnia, & singula, ac prout ea concernunt, reliqua in ipsis literis, aliisque documentis contenta, quatenus literis Nostri praedictis contraria non sint, nec illarum effectum impediunt, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, approbamus, & confirmamus eisque perpetuam, & inviolabilem roboris firmitatem adiciamus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus.

Iteraque concedit.

§.4. Et nihilominus eadem praemissa omnia, & singula Camerae, Camerario, Clericis, & Collegio praedictis concessa, & indulta, eisdem modis, & formis, quibus ab ipsis Praedecessoribus Nostri emanarunt, similibus auctoritate, & tenore de novo perpetuo concedimus, & indulgemus ac ab illis statuta, & ordinata statuimus, & ordinamus, volentes illa perpetuis futuris temporibus, sub censuris, & poenis in eis contentis inviolabiliter observari.

Clericorum Camerae qualitates designantur.

§.5. Cum autem officio Clericatus dictae Camerae, quod in ipsa Curia primum existit, munus potissimum incumbat, ejusdem Camerae res rite, & recte administrandi, jura, & redditus utiliter locandi, contractusque desuper necessarios, & opportunos ineundi, quorum occasione ipsi Clerici Camerae, Procuratores patrimonii B. Petri, rerumque omnium totius Status Ecclesiae Romanae hujusmodi Custodes, & Praesides merito nuncupantur. Necnon jus reddendi, & justitiam, tam Fisco, & privato, quam ipsis privatis, si qua ratione de Fisci interesse agatur, administrandi. In his autem muneribus obeundis, vel temporum malitia, vel antiquorum Clericorum negligentia, vel desuetudine, res Cameralis detrimentum non modicum accepisse noscatur. Hinc est, quod Nos sicut rei magnitudo postulat,

ad ulteriorem, etiam in his, reformationem procedendum esse censentes, Motu, scientia, potestatis plenitudine, & tenore similibus, perpetuo statuimus, & ordinamus, quod deinceps, ad ipsa Clericatus Camerae officia, cum vacabunt, nulli nisi vitae, & morum integritate praestantes, literarum scientia praediti, rerumque humanarum experientia insignes, assumi debeant, quorum excellentia, virtute, doctrina, & auctoritate Camera ipsa, & Romanae Ecclesiae status universus recte gubernari, & laetissimum ab eis incrementum suscipere possit.

Camerales contractuum Camerae participes esse, prohibetur.

§.6. Et ut inde videbatur, dirae cupiditatis pernicies omnino eliminetur, quod posthac in quibuscumque contractibus super locationibus rerum, & jurium ipsius Camerae celebrandis, seu partitis, ut ajunt, faciendis, nullus Vicecamerarius, Thesaurarius, aut quispiam ex Clericis, & Cameralibus, Assistentibus, Notariis, aliisque ministris, & personis dictae Camerae, quocumque nomine nuncupatis, illarum participes existat. Quia potius ipsi ab omni quantumvis omnino commodo, & lucro, exinde quomodocumque directe, vel indirecte provenienti omnino abstineant, quod si eorum aliquem secus fecisse legitime constiterit, officio suo ipso facto perpetuo privatus existat, perpetuaeque infamia notetur, ac aliis poenis nostro, nostrique Successoris Rom. Pontificis, pro tempore existentis arbitrio subiaceat. Qui vero de praeterito circa praemissa deliquerit, poenis, a jure, & Constitutionibus a Praedecessoribus nostris super hoc editis, & inflicis puniatur.

Contractibus Camerae, cum eorum affinitas non interducat.

§.7. Sed nec quisquam ditorum Vicecamerarii, Thesaurarii, Clericorum, aliorumque Cameralium, & Ministrorum assistentium, ullis contractibus, quos inter Camera ipsam, & eorum consanguineos, aut affines ad quartum usque gradum atinentes fieri contigerit, sub mille ducatorum Camerae praefatae applicandorum, & alia nostro dictique Successoris arbitrio incurrenda poena, salvo nihilominus Constitutionibus antiquis alias poenas propter hoc irrogantibus, intervenire, vel alias sese in illos eorumque tractatibus, per se, vel alium, seu alios quocummodo immiscere audeat.

Clerici causas propinquorum non cognoscant, aut eorum discussionibus non interducat.

§.8. Causae vero junctorum, & propinquorum alicujus Clerici, ad dictum quartum gradum exclusive ipsi Clerico nullatenus committantur, nec quisquam eorum sibi commissas audiat, sed eas expressa causa recuset. Nec etiam in discussionibus, & decisionibus, tam illarum, quam aliarum quarumcumque causarum, in quibus aliquod interesse pretendere possit, sive Clericus, sive assistens ille ullo modo interesse, nec illum votum habere, sed statim a dicta Camera, etiam dum causa proponitur etiam injustus, cum in hoc ignorantiam pretendere non possit, egredi debeat, & si secus fecerit, Clericus per mensem suspensionem ab exercitio, & perceptione emolumentorum sui officii, aliis Clericis

applicandorum, ipso facto incurrat. Assistentis vero jocalium, & salarium exactione aliis Assistentibus applicanda, ipsiusque Camerae ingressu trium mensium spatio mulsetur.

Suspensionis causa contra Camerales, in Camera approbanda est.

§.9. Quicumque autem, sive ex Clericis, sive ex aliis Cameralibus praefatis ab aliquo suspectus in causa recusatus fuerit, accusans non nisi expressa suspicionis causa audiri, illaque expressa absente recusato, ut suspecto in Camera discuti, eaque a pluribus approbata, suspectus ipse in hujusmodi causa nullo modo se intrmittere, aut interesse debeat. Si vero suspitio probari nequeverit, nulla ejus allegata ratio habeatur.

Contractuum Cameralium iacendi forma.

§.10. Et quoniam ubi periculum majus intenditur, ibi est plenius consulendum, quod super quibuscumque contractibus Cameralibus deinceps in perpetuum ineundis, capitula, & conventiones per Thesaurarium Camerae pro tempore existentem, vel alium, ad quem spectaverit, prius conscribantur, eorumque exempla singulis Clericis, & aliis omnibus Cameralibus per Commissarium ejusdem Camerae, tribus saltem diebus antequam de negotio tractetur, transmitti debeant, quibus unusquisque seorsum instructus domi mature consulere, remque cum ceteris in Camera ipsa conferre possit, ut ibi omnes recte discernere valeant, ac tum demum ea, quae decreverint, statuto die in plena Camera comprobanda, per quempiam alta voce legi debeant, ut solito inter eos ordine servato, cuique licitum sit super unoquoque capitulorum, quid sentiat, coram dicere, & allegare, & quod inde ipsi Camerae utile, & optimum videbitur, executioni salubriter demandetur. Ceterum ut fraudibus, quae in hujusmodi contractibus fieri possunt, necnon periculis, controversiis, ac litibus obvietur, publicaeque utilitati evidentius consulatur, quod hujusmodi capitula, quae sic confecta, & expedita fuerint, imprimi, aut scribi, & publicari, ac affigi in locis solitis debeant.

Proventus Camerae sub haec licitari debeant.

§.11. A omnia res, proventus, & jura Camerae juxta formam aliarum literarum a Nobis super hoc Motu simili emanatarum, quas etiam per praesentes innovamus, sub haec licitari omnino debeant. Quae omnia per dictos Vicecamerarium, Thesaurarium, Clericos, & alios supranominatos, sub excommunicationis poena, non nisi a Nobis, & Successoribus nostris praeterquam in mortis articulo relaxanda, exacte servari mandamus, declarantes vota, & juramenta ipsorum aliter praestita eosdem non legare. Ac contractus, & omnia inde secuta, nullius roboris, vel momenti existere, quinimo per Camerae, quocumque revocari, & contractus ipsos, servata eadem forma, de novo celebrari debere.

Camerales conveniant diebus statutis summo in Camera.

§.12. Cumque fidei cura, & judicio dictae Camerae tamquam praefatae Curiae, & totius Ecclesiasticae ditiois, necnon ipsius Principis in hujusmodi rebus, & bonis supremo Tribunali status ipse universus commissus sit, magnopere laborandum est, ut munus justitiae virtutum omnium Dominae, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

& Reginae, ac publici, privatique tutricis optime, non solum Imperio, sed etiam maiestate, & dignitate fulciatur, & tamquam in bene composito corpore purus sanguis, ita in illa religionis, justitiae, & aequitatis, quasi sanitas perpetuo constet, quod statutis diebus, quibus dicta Camera in Palatio Apostolico, & ubicumque haberi consuevit, quisque in ea interveniens, summo mane, & hora ab ipsa Camera statuta, sicuti alii bene constituti Magistratus dictae Curiae, convenire debeat.

Curiores debent Camerae praesentem intinere.

§.13. Curiores vero, jubente ipso Camerario, seu Vicecamerario, ipsam Camerae, certis loco, & hora, sive ordinaria, sive extraordinaria fuerit, pridie sub poena amissionis salarii mensurui, singulis tam Clericis, quam aliis Cameralibus personaliter, vel per cedulam domui dimissam, omni tempore praenunciare teneantur.

Abeffe non debent Camerales abique licentia Camerarii, vel Decani.

§.14. Et cum absentia ipsa per se damno, & incommodo maximo omnibus sit, cum non solum rerum gerendarum cursum retardet, sed ipsa quoque negotia in discrimen manifestum constituat, & plerumque destituat, quod nullus deinceps, sive Clericus, sive alias Cameralis, ab ipsa Camera, sine expressa Camerarii, vel ejusdem Camerae Decani licentia, impune abesse possit, excepta publica utilitatis, privataeque necessitatis causa, quam tamen absens per Nuncium eidem Camerae significare debeat. Qui vero id semel, & iterum neglexerit, fructibus, & emolumentis illius mensis, aut jocalibus, & regalibus, aliis applicandis, quae, vel uno ex eisdem contradicente illi nequaquam remitti, vel condonari possint, & alias ipsius Camerae arbitrio privari debeat, nec nisi de expressa nostra, aut Successoris nostri licentia ceteris in Camera significata, ab Urbe abesse possit, statutis, & decretis, quae de absentia Clericorum, & aliorum praefatorum disponunt, integris permanentibus per praesentes innovatis. Illis tamen, quae a Trident. Concilio super residentia statuta sunt salvis, & illatis manentibus.

Vestibusque hic descriptis Camerales induendi sunt in Camera.

§.15. Clerici autem, & qui alias Rochetto, & Cappa utuntur, eisdem in qualibet Camera, reliqui vero solitis vestibus rubeis & violaceis nulla deinceps Consistorii habita distinctione induantur, aliter vero induti excusari, aut admitti non possint.

Missamque audiant, & inde ad Camerae se conferant.

§.16. Omnes itaque sic induti dicta hora, pullata campanella ad Missam accedant, quae Decano, & alio Clerico, vel absente Decano, duobus Clericis ad minus assistentibus incipi debeat, eaque peracta praeventibus duobus Curforibus, omnes Camerae versus tendant, alius post alium servato ordine incedentes, quo quisque commodius ab agentibus, & colligantibus de rebus pertractandis valeat informari.

Ante causarum propositionem imperatoris silentio, procuratores audiantur.

§.17. Ubi vero ad locum propositionum causarum pervenerint, imperato omnibus per Camerarium, seu eo absente, Vicecancellarium, vel Decanum silentio, Advocati, Procuratores, & alii, quibus id incumbit, causas hujusmodi non turbare, B b 2 aut

aut confufe, ut plerumque confuevit, fed fingulatim, & ita diferte, reverenter, & fine ftrepitu proponant, ut ab omnibus com- mode intelligi, & a Clerico Menfario no- tarii poffint. Quod fi illi a Camerario, feu Vice-Camerario, vel Decano, femel, & iteram moniti non obtemperaverint, ad hoc munus deinceps non admittantur.

§.18. Cumque Notarii diftæ Camere turpi lucro inhiantes ex procuracionibus caufarum plerumque per eos, vel eorum Subftitutos precibus, amicitia, vel pecunia factis, caufas ipfas non modo affectare, fed in eis quoque Notarii, & Procuratoris officia in detrimentum partium coniunctim exercere nofcantur, quod illi deinceps ab eisdem procuracionibus sub poena ducento- rum ducatorum Camera prefata applican- da, profus abftineant, fed Procuratores caufarum, vel follicitatores ipfarum ad eas procurandas dumtaxat admittantur.

§.19. Quodque pauperum, & miferabi- lium perfonarum caufe, quarum in difta Curia quo major est numerus, eo major prefertim quoad impenfam ratio est habenda, de cetero a Procuratore pauperum, qui in eodem loco, ubi defcribuntur continue affi- fat, gratis & quodcumque voluerit, etiam extra ordinem favore paupertatis pro- ponantur. Qui pro eisdem, ad confulend- um, & informandum Advocatum eorum- dem pauperum, ut eos in ipfa Camera de- fendere poffit, accedere teneatur. Et fi ab officio fuo fic fibi iniuncto quoquomodo de- feciffe, & pariter fi Advocatus ipfe fuo offi- cio gratis pro pauperibus exhibendo, & pro nullo alioqui contraxerit, aut litiget cum Camera patrocinando defuiffe apparuerit, prima vice, fi legitime impeditus non fuerit, falario trium menfium mulctetur, & fi rein- ciderit in idipfum, officio fuo perpetuo pri- vatus exiftat eo ipfo.

§.20. Clerici autem ceterique Camera- les Camera ipfam, priusquam omnes pro- poficiones eadem die occurrentes per Cleri- cum Menfarium defcriptæ fuerint, non- ingrediantur.

§.21. Ipsi vero illis expletis ingreffis, cum fine Dei auditorio, & Spiritus Sancti gratia nihil boni fperandum fit, erecta ad Deum Omnipotentem mente, illiusque, ac Beatiffima femper Virginis Mariæ Genitri- cis fuæ, advocatæ noftræ toto corde ab omnibus invocato flexis genibus fuffragio, ea oratio B. Ifidori Epifc. quæ incipit, Ad- fumus Domine Sancte Spiritus, per noviffi- mum Clericorum tunc prefentem alta, & intelligibili voce legatur. Qua finita qui- cumque in plena Camera audiri voluerit, liceat illi eam tunc ingredi, ac proloqui, & informare, hifque ab omnibus æquo animo, ac benigne audiatur.

§.22. Quibus fic rite peractis Camera- ipfa claudatur. Et quia valde incommod- um, quin etiam indecorum videtur, ut po- ftea quisque indifferenter ad tantum Tribu- nal, fine illius Prefidentium licentia admit- tatur, quod faltem unus ex Curforibus prefatis ante ofium eiuſdem Camere affi-

due maneat, illudque cuſtodiat. Nec quem- cumque cuſcumque gradus, & conditio- nis, niſi præmonito per eum Vicecamera- rio, feu Decano prefato, indeque delibe- rato, admittere, vel introducere audeat, fed talis aut licentiam expectare, aut om- nino recedere debeat. Ceterum clauſa di- cta Camera, nulla propofitio, niſi forte Procuratoris Fifci, vel Commiffarii Cameræ, feu Procuratoris pauperum, quibus iure merito quandoque eft indulgendum, ul- terius audiatur, neque defcribatur.

§.23. Demum ceteris femotis, & qui- buſcumque fermonibus, & collocacionibus ad res Camere minime facientibus, quæ expeditionis Camerales impedire, vel in- longum protrahere confueverunt, profus omiffis, omnes toto animo ad propofitio- nes audiendas, & decreta facienda incum- bant. Quod ut commodius, & facilius ex- pediri poffit, Camera ipfa per duas horas continuas poſito præculis horologio ad minus habeatur, & fi negotia exegerit, ulterius producat, ex qua interim nemo niſi a Papa, feu Cardinale curam negotio- rum gerente, inde exprefſe evocatus, aut aliqua argenti neceſſitate ingruente, egre- di debeant.

§.24. Moxque ſilentio a Camerario, feu eo abſente a Vicecamerario, vel Decano om- nibus impoſito, diſtus Menſarius de more propoficiones adſcriptas legat.

§.25. Et quoad eas, quæ diſtributionem caufarum concernunt, ipſe ſolus Decanus reſpondeat, nec quiſquam illum caufas di- ſtribuentem quoquomodo interrumpere, vel aliquid dicere audeat, quo uni magis quam alteri, vel ſibi potius cauſam aliquam committat, ſed caufas ipſas omnes, & ſin- gulas per turnum diſtribuat, incipiente ta- men turno ab eo Clerico, quem Camerarius prefens nominaverit, vel eo abſente ſors educta prætulerit, exceptis cauſis, quarum univerſitas ratione guberniorum diverſo- rum, vel officiorum quotannis unicuique Clerico diſtribuitur, eisdem Clericis omni- no relinquendis.

§.26. In cauſis autem expediendis hæc ratio habeatur, ut quæ iudicalem indaginem requirunt, nullus Clericorum, niſi prius eis in Camera communicatis, & par- te ad informandum citata, audeat illas de cetero expedire. Quin etiam reſcripta om- nia, etiam manu Pape ſignata, ac diſtæ Camere decreta, quibus cognitio cauſa- rum ipsis Clericis demandatur, niſi in eis dicatur exprefſe, quod per ſolum ſeipſum audiat, & decidat, ita intelligi, aut inter- pretari volumus, quod ipsis Clericis illas in plena Camera referre, & de voto om- nium expedire teneantur. Verum ut proli- xa litium diſpendia, quo poteſt compendio arceantur, Clericus qui Iudex, vel com- miſſarius fuerit, cauſam aliquam propoſi- turus, partibus prius auditis, diligenter fa- ctum diſcutiat, illoque bene, & ſufficien- ter inſtructo, cedulam manu ſua ſubſcri- ptam parti agenti, & inſtanti contra Fif- cum, vel alium, feu Procuratori Fifci con- tra

Camera poſtea claudatur & nemo ad- mittatur per Curfores cuſtodes niſi cuſ licentia, & cauſarum pro- poficiones pro Fifco, vel Com- miſſario Cameræ, feu Pro- curatore pau- perum ſcri- bantur.

Menſarius cauſarum pro- poficiones legat.

Decanus di- ſtribuat cau- ſas per tur- num non ta- men concer- nentes officia, vel Gubernia Clericorum.

Clerici dein- de cauſas pro- ponant præ- via citatione ad informan- dum, & tranſ- miſſa cedula propoficionis, & ſervatis aliis hic deſcriptis.

Notarii Ca- mere procura- toris offi- cium non ex-erceant.

Cauſæ miſe- rabilium per- ſonarum, in Advocatum per Procura- torem paupe- rum in Cameræ gratis tra- ctandæ ſunt.

Propoficiones occurrentes ſcribende ſunt per Clericum Menſarium, antequam hæc Camera. Oratio B. Ifi- dori per Cle- ricum noviffi- mum poſtea legatur.

Deinde liti- gantes audian- tur.

tra partem de more tradat, qua etiam Cle- ricos, & Camerales omnes certiores faciat ſe huiusmodi cauſam præſtituto die propoſi- turum, ut unusquisque in eam intendere, & ad dicendum ſententiam ſuam inſtructus accedere poſſit, dataque ipſa cedula, & adverſario intimata, Judicibusque oſtenſa, die propoficionis per ipſam cedulam ſtatuto adveniente, per Fifcum, vel per partem expeditionem petentem, omnibus Judici- bus data fuerint informationes, licet per adverſarium illam diſſigentem idem fa- ctum non fuerit, cauſa nihilominus pro- ponatur, diſcutiatur, & ſi id nego- tium patiatur, etiam altera parte non infor- mante terminetur. Quod ſi unus ex Judi- cibus in partibus, vel Fifci gratiam, odium, vel favorem cauſæ huiusmodi expeditionem prætextu, quod in ea informatus non ſit, im- pedire, aut in longum protrahere molitur, ſi talem conſiterit informationes habuiſſe, illa pariter ab aliis Judicibus expediatur. Verum ſi adveniente die propoficionis, in- formationes a parte, vel Fifco expeditio- nem deſiderante omnibus data non fue- rint, cum id illi ad culpam debeat imputari, cauſa huiusmodi propoſitio. atque expe- ditio, donec omnes fuerint informati, ſu- ſpendatur, & interea ſuperſedeatur. Et ſi præſtato propoficionis die adveniente, in- formationes huiusmodi ab utraque parte, omnibus data fuerint, Judicibus tamen pro negotii difficultate, & gravitate de cauſa non liqueat, ipſi propoſitionem huiusmodi ad alium diem diſſerre valeant, idemque eis licitum ſit, ſi altera pars, quæ informa- tionem non dedit, docuerit ſe fuiſſe legitime impeditam, impedimento huiusmodi ſal- tem a majori parte Iudicum approbato. Nullus autem, qui informationes huiusmodi accepit, ſe illas habuiſſe, ſub excommuni- cationis poena ipſo facto incurrenda, audeat denegare.

§.27. Cumque cauſæ ipſæ Camerales, quæ multa ſunt, & de ſui natura maximam deſiderant celeritatem, niſi certa ratione, & ordine propoſitæ fuerint, nimia expeditio- nis tarditate, & partibus, & Camera certum, & maximum pareant detrimen- tum, quod quilibet Clericus ex multis cau- ſis ſibi, vel ex reſcripto Pontificis, vel ex decreto Camere commiſſis, reique cogno- tionem habentibus, in qualibet Camera ſervato inter eos ſolito ordine, unam tan- tum deligat, quæ pro qualitate perſonarum, rei, & temporis (prælatiſ ſemper pauperi- bus, & viduis) majorem poſtulat celerita- tem, & illius ſeriem facti, unde quæſtio, & dubium partibus dandum eliciatur, fide- liter proponat. Eodemque dubio dato, quæſtionem ipſam, ac jura, & rationes parti- tum prius per eum perſtricta, in alia Camera breviter referat, mox Decanus Cameræ primus, deinde Clericos, ab eis exor- diens, qui poſtremo in Camera admiſſi fue- rint, ita ut ſecundum literas præſati Euge- nii Pape Decanus ipſe ultimus reſpondeat, de ea re omnes interroget, & ad interroga- tionem illius, Camerales ſcilicet conſulen-

Cauſæ propo- ſitæ ordinari diſcutiantur, & juxta ma- jorem partem votorum de- cidantur.

do, Clerici vero decidendo, ſolum Deum illiusque extremum iudicium præ oculis ha- bentes, ex ordine ſententias ſuas dicant.

§.28. Et ne contingat cauſas, & nego- tia diutius remanere indeciſa, quod quan- documque vota deciſiva fuerint æqualiter diviſa, nec de majori parte ipſorum appa- reat, tunc illa pars ipſorum, quibus diſtus Camerarius, vel eo abſente major pars vo- torum Conſultivorum adhaſerit, debeat prævalere, ut hac ratione, & quampſures cauſæ brevi expediatur, & partes ipſe la- boribus, & expenſis ſubleventur. Dum ve- ro cauſæ ipſæ proponuntur, ſuffragia ro- gantur, & ſententiæ dicuntur, omnes mag- no ſilentio loquentem audiant, nec quif- quam eam interpellare audeat, ſed expleto ſermone, ſi illum in facto erraſſe cognove- rit, tunc liceat errantem humane, benigne- que admonere, ut ſe ipſum corrigere, & alii poſt eum dicturi poſſint eorum opinio- nem firmius explicare.

§.29. Si vero aliquam propoſitionem, gratiam ſapientem, vel ad iuriſdictionem Gubernatoris, ſeu cauſarum Curie diſtæ Camere Auditoris, vel illius Theſaurarii pertinentem, fieri contigerit, Decanus prædictus propoſitione audita, ſi gratiam concernant, Summum Pontificem ad eun- dem reſpondeat, reliqua vero ad Theſaura- rium, Gubernatorem, vel Auditorem præ- ſatos, prout ſuæ cuſque Iuriſdictionis fue- rit, veteri more, non autem ad quempiam Clericum remittat, ut hac ratione partes ab expenſis ſubleventur, & iuriſdictioni uni- cuique conſervetur.

§.30. Cumque nulla major peſtis gra- viorque pernicies ex Collegiis proficiatur, quam ſententias, & opiniones aliorum ex- teris aperire, unde libertas dicendi, quæ in Judiciis prævalet, eripitur, odia gi- guntur, & probis Conſultoribus inimici- tiæ parantur, quibus humana ſocietati, & ipſi iuſtitie quam proſitemur, nihil magis contrarium eſſe conſtat. Quod quicumque aliorum ſuffragia, vel ſuam, aut aliorum ſententiam, foris patefecerit, & alicui indicaverit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, a qua niſi a Nobis, aut Succellore Noſtro abſolutionis beneficium nequeat obtinere. Et prima quingentorum, & altera mille ducatorum diſtæ Camere applicandorum, tertia vero vice alijs gra- vioribus poenis, noſtro, & Succelloris No- ſtri puniantur arbitrio.

§.31. In reliquis autem quoquomodo delinquentes in plena Camera, a dicto De- cano primus moneantur, deinde jocalibus, & regalibus Camere arbitrio mulctentur, alijs poenis ſpecialiter expreſſis ſalvis ma- nentibus. Ipſe vero Decanus, & eo negli- gente ſubſequentes Clerici in ordine, ſtatim illos Nobis, vel Succellori noſtro, ſub no- ſtræ vel ejus indignationis poena, denun- tiare teneatur, ut inde a Nobis, vel illo ſicut expediens fuerit, amplius providea- tur.

§.32. Ut autem quiſque in dicendis ſen- tentiis propriæ conſcientiæ melius ſatisface- re va-

Votis autem æqualibus, ca- pars præva- leat cui Ca- merarius ad- hæſerit, vel eo abſente, ma- jor pars alio- rum Camera- riam habentium voga- conſultiva.

Decanus vero remittit ad Pontificem, cauſas gra- tiam ſperan- tes, & Gu- bernatori, Au- ditori Cam- eræ, vel Theſau- rario remittit cauſas ad eos ſpectantes.

Vota aliorum revelantes, poenas hic de- ſcriptas incur- rant.

Delinquentes in Camera, coarceantur, & Pont. de- nunciantur.

Proponentes cauſas ſcri- ptas ſecum habeant.

re valeat, & ea, quae dicenda sunt, ad ipsos fontibus potius hauriantur, quam per rivulos confectentur. Quod Clerici die propositionis per eos faciendae, acta & scripturas earum causarum, quas praepositi sunt, necnon dicta testium in Camera penes se prompta habeant, quibus controversia, quae in facto ipso plerumque oriuntur & facilius dirimantur, & causae ipsae celerius expediantur.

§.33. Et quoniam plerisque necessariae sunt sententiae, & conclusiones Camerales, quare varia relatio, cum non aequa pluribus ac ab uno fieri possit, plerumque controversiam movet. Quod uniuscujusque decisionis argumentum sive substantia, statim atque per Camera absolutam fuerit, ab ipso Clerico proponente, in certo, ac proprio libro decisionum Camerales nuncupato breviter describi, descriptaque legi, & ab omnibus comprobari, eundemque librum una cum alio decretorum ordinariorum penes Mensarium singulo mense custodire, quo certus, ac fidelis ad utrumque recursum omnino habeatur.

§.34. Eis vero literis patentibus, mandatisque Camerales, quae nisi prius facto verbo in Camera expediri prohibuimus, cum illa de consensu omnium expediantur, pariter ab omnibus Clericis tunc praesentibus subscribantur, sententiae, mandatisque pro illarum executione relaxandis dumtaxat exceptis, quae licet de voto omnium proferantur, tamen a Clerico Iudice, & Commissario tantum subscribi debeant. Quae vero Clericorum jurisdictionem ordinariam, ac uniuscujusque Clerici propriam, singulis specialiter demandatam concernunt, ratione guberniorum, quae quotannis inter ipsos Clericos distribuuntur, ea ab unoquoque, cujus fuerit ea jurisdictione, privatim de more expediantur. Quae quidem omnia cum hucusque per Substitutos Notariorum, & eos quidem rudes, ac imperitos, & plerumque literarum ignaros, ad Clericos deferri consueverint, quos nec etiam in causis cognoscendis instruere possunt, ab ipsismet Notariis principalibus, seu a Substitutis eorum, per Clericos approbandis tantum, qui eosdem Clericos de omnibus plene informare valeant, deferantur.

§.35. Cum autem negotium acceptandi, consolidandique rationes, quae in Camera quotidie redduntur, quod per manus Clericorum, quorum id est praecipuum munus, non minore labore, quam periculo continue versatur, sicut est maximi ponderis, atque momenti, ita majori solito debeat cura, & diligentia pertractari. Quod omnes, & singuli Thesaurarii, Depositarii, Commissarii, & alii quicumque rerum, & pecuniarum Camerae Administratores, & Exactores, quovis nomine nuncupentur, de cetero rationes, & computa modo, & forma infra scriptis in eadem Camera reddere, eaque vera esse, nec habere diversa jurate omnino teneantur, quacumque consuetudine hucusque servata, quae potius cor-

Decisiones causarum, adnotantur a PropONENTIBUS in lib. Decisionum Camerae.

Quae prius verbo facta in Camera expedienda sunt, ab omnibus Clericis tunc praesentibus subscribantur, exceptis sententiae, & mandatis, ac expeditionibus concernentibus officia Clericorum.

Administratores rationes reddant, modo & forma hic expressis.

ruptela est censenda, non obstante. Nec quisquam cujuscumque gradus, & conditionis existat, ad rationes praedictas afferendas, jurandasque per procuratorem, si praesens in Urbe fuerit, sed per seipsum tantum admittatur. Absentes vero, & qui infirmitate, aut carceribus, seu aliquo legitimo fuerint impedimento detenti, per eorum procuratorem speciale ad id mandatum habentem, eidem juramento adstringantur. Et nihilominus ad eos sic impeditos, si in Urbe fuerint, Notarius Camerae mittatur, qui ab eis quoque simile recipiat juramentum, de quo etiam coram testibus semper rogetur.

§.36. Rationes vero illas juratas, Notarius ipse rogatus, ad Calculatores, seu Computatores rerum Camerae statim deferat, ut inde ab eis ad Praesidentem, & Thesaurarium quamprimum portentur, & celeriter discutiantur.

§.37. Cum vero Clericus solidationem computorum, quae in domibus Clericorum fieri solent, aggredi voluerit, Camera Commissarium ad interessendum solidationi hujusmodi omnino citari facere teneatur, ac in ipsomet decreto commissionis solidationis post deputationem Iudicum expresse addi debeat. Qui Commissario praefato citato, & praesente, ad computorum solidationem procedant, & absque dicto Commissario, quem omnino semper adesse sub poena privationis officii mandamus, non possit ullo modo, ullave in causa ad solidationem devenire.

§.38. Omnes autem rerum Camerae conductores, aliarumque Administratores, & pecuniarum Exactores, librum corio, vel membrana coopertum habeant, in quo aliquibus ex primis foliis in albis dimissis, facultatum literas, mandata, atque rescripta quaecumque, contractus denique ipsos ad verbum, quibus hujusmodi cura, & exactioni Praepositi, administrationem ipsam gesserint transcribere, & deinde rationes ipsas modo & forma infra scriptis conscribere, & conscriptas edere teneantur. Quilibet postmodum a Notario Camerae, ut moris est, recipiatur. Et primo albo folio, nominibus Administratorum, administrationis genere, rationum qualitate, temporis, quo redduntur, spatio, & jurisjurandi substantia, brevioribus verbis inscribantur. Et subsequenter Praesidens, & Thesaurarius, quid per Clericos Iudices, in eis animadvertendum sit, adnotare, & adnotationes ipsas manu eorum propria subscribere debeant.

§.39. Et ut ipsa rationum reddito faciliiori cognitione transigatur, earumque consolidatio semper, & ubique justa, & fidelis appareat. Quod hujusmodi rationum justificationes in eodem, si id commode fieri poterit, sin autem in alio libro, ab eo, qui illas redditurus est, registrentur, & ad verbum litera, ac mandata Cameraalia quaecumque, fides, ac instrumenta, & reliqua omnes scripturae ad rem pertinentes transcribantur, & ad earum singulas singula

Quas rationes Notarius ad Calculatores deferat.

Clericus eas solides praesente Commissario.

Administratores librum teneant in quo &c.

Rationum redditio, ubi describenda sit.

lae rationes, & particulae, seu partitae referantur, adjecto unicuique earum folio, necnon citato ejusdem libri chartarum numero, quo justificatio qualibet descripta fuerit. Ilque liber cum altero proferatur ab ipsius Camerae Computatore legatur, & cum originalibus scripturis, si eas rationem reddens penes se retinere voluerit, diligenter ab eodem conferatur, qui collatione priusquam in Camera una facta, & scriptura fidei reperta, id attestetur manu propria, his verbis utrobique, in libro videlicet justificationum, quarumlibet ipsarum cum originali. In scripturis vero originalibus, & a tergo illarum cum Registro concordat; ejus nomine proprio subscripto.

Clerici in solidatione videant scripturas originales.

Libri rationum, quae continere debeant.

Et in Archivio custodiantur.

Contravenientium puniantur.

§.40. Et nihilominus in ipsa computorum solidatione Clerici ad id deputati originalia mandata, seu eorum transumpta authentica, & scripturas diligenter videre teneantur.

§.41. Libri quoque praefati rationum eorumque singulae partitae, tam accepti, quam expensi, personas, causas, locum, annum, mensum, diem, ac summam adeo claros, atque distinctos contineant, ut qualis, quantumque sit introitus, & exitus omnibus innotescat. Quin etiam fides acceptorum, tam privatas, quam publicas, Notariumque de eis rogatum, ac nomina debitorum ejusdem Camerae, ac rationem illam spectantium ejusque qualitates pariter comprehendant. Et si ea de re contractus ullus celebratus, aliave scriptura, tam publica, quam privata confecta fuerit, ea omnia in eodem, vel altero libro praefato simul cum aliis registretur, & singulatim, prout ipsa res exegerit, citentur. Et in qualibet exactione commissis praepontur, etiam taxa deinde scribatur. Et demum residuum pecuniarum quantum id fuerit, & a quibus exigendum adnotetur, per hoc enim introitum omnium Camerae ratio hucusque in incerto posita, & valde obscura reddita omnibus perspicua fiet, ac negotia hujusmodi cautius expedientur, & Clericorum judicium firmiter, atque tutius reddetur.

§.42. Ipsorum denique computorum, solidationes promptae semper omnibus patebunt, cum libros hujusmodi in Archivio ejusdem Camerae, computatores praefati perpetuo retinere, & custodire teneantur.

§.43. Quod si secus fiat, libri ipsi non admittantur, ac omni proorsus fide careant. Administrator etiam, qui rationes confecerit, perjurio notetur. Notarius vero pro qualibet vice ducentorum ducatorum poenam incurrat. Et si libris praefatis sub praescripta forma non confectis Clerici Iudices ad solidationes computorum processerint, ducatis mille auri praefata Camerae applicandis multentur, & ad interesse Fisci teneantur. Vicecamerarius vero, & Thesaurarius, Praesidens, & alii Camerales, si ipsi in culpa fuerint, nostro, & Successoris Nostri arbitrio puniantur, Computator ab officio removeatur. Rationes quoque superinde consolidatae, & calculi fa-

cti, ac inde secuta quaecumque sint nullius roboris, vel momenti.

§.44. Clerici vero Iudices, quibus ipsa rationum redditio demandata fuerit, non ut prius separatim, & alter post alterum rationes ipsas discutiant, sed antiquiorem posterior adeat, qui conjunctim, Administratore, computatore praesentibus, citatoque Procuratore Fisci, seu Commissario Camerae cuncta perpendant, ponderent, & excutiant, admittenda admittant, reiicienda reiiciant, & dubia parti, & Fisco disputanda relinquunt, quae cum eisdem mature examinata, atque discussa, prout eis justum videbitur, ab ipsis, facto prius verbo in plena Camera, decidantur, & terminentur.

Rationes a Clericis Iudicibus quomodo videant.

§.45. Et quia ex tarda rationum redditione omnia in dies obscuriora redduntur, & pleraque mala exinde provenire noscuntur, quae quo longius protrahuntur, & inveterascunt, eo impeditiora fiunt, & difficiliora explicantur. Quod Administratores omnes rerum Camerales quocumque nomine nuncupati, qui rationes in Camera, quoquomodo reddituri sunt, illas non in fine administrationis eorum, ut prius, sed si administratio ultra annum duraverit, singulo quoque anno in fine illius, vel sequentis principio, modo praemisso, reddere omnino teneantur. Idque nisi justa interduum suadente causa ipsi Camerae aliter expedire videatur, in ipso contractu, quem cum eis Camera de cetero inierit, exprimat, & ille ad id sub poena mille ducatorum similium, etiam eidem Camerae applicandorum, necnon ejusdem administrationis rationis amissione, quae statim ab eis libere auferri, & aliis concedi possint, omnino adstringantur.

Administratores anno quolibet rationem reddant.

§.46. Et insuper quod praefatus Thesaurarius generalis, de omnibus, & singulis rebus, & pecuniis ab eo, vel deputatis suis in hunc usque diem undecumque, & quomodocumque receptis, & expensis, ac etiam alius Thesaurarius Noster secretus, de quibuscumque pecuniis, quas habuit, & percipit, necnon Magister Domus Nostre recepti hucusque, & impensi, ac Gubernator Urbis, Procurator Fiscalis, necnon Magistri viarum ejusdem Urbis, & quicumque alii nostri in Alma Urbe Magistratus & Officiales, tam qui de praesenti sunt, quam qui in praeteritum fuerint, cujuscumque status, gradus, vel praesentiae sint, de quibuscumque condemnationibus criminalibus, seu poenis, aut compositionibus, ratione quorumcumque delictorum, & quarumcumque causarum ab eis hactenus factis, aut administratis, vel exactis, & ad Camerae Apostolicam spectantibus, deinceps vero Thesaurarius ipse generalis singulo quoque semestri, Magister domus autem, ac Gubernator, Thesaurarius secretus, & alii omnes praefati singulo trium mensium rationem dictae Camerae in perpetuum reddere teneantur.

Thesaurarius, & alii Praepositi quomodo rationem reddere debeant.

§.47. Proprium autem sit inter cetera dicti Commissarii munus, demandatas Ju-

Commissarii Cam. officium.

Judicibus redditiones, rationes omnes, easdemque commissas adnotare, & illarum celerem expeditionem procurare, curareque, ut id totum, quod perfecto calculo reliquum fuerit eidem Camera debitum, ad manus Depositarii generalis, vel illorum, ad quos spectaverit, seu decretum fuerit, quamprimum re ipsa perveniat. Et ut debitores remedijs oportunis ad illud donec omnia integre persoluta fuerint, compellantur, contractuum omnium, atque capitulorum, scripturarumque in Camera celebrandorum & discutiendorum exempla, singulis Clericis, & Cameralibus, per dictos tres dies ante deferantur. Quod si ab Officio sic sibi inuncto defecisse constiterit, unius mensis salario, & jocalium portione, sibi in proxima divisione obventura, & si iterum deficiat salario semestris integri puniatur, tertia vero vice officio suo perpetuo privatus exitat.

Computatorum Camera officium.

§.48. Verum cum magna, atque ampla negocia, quae quotidie in Camera geruntur, prae eorum varietate, atque multitudine quadam ab Antecessoribus neglecta, partim in diuturna obscuritate lateant, partim etiam profus evanuerint, unde dicti Clerici & Camerales in summa illorum ignorantia versantes, plerumque consilii ancipites, sapissimeque distracti, rem ipsam, vel imperfectam relinquunt, vel cum magno ejusdem Camerae detrimento, diversam agunt, fuerintque propterea ab ipsis Clericis, & Praesidentibus Computatorum Camerae, una cum alio ab eis pro tempore substituto, superioribus mensibus constituti, atque praefecti cura consiciendi librum majorem, in quem omnia ad Camerae quomodolibet spectantia in dies singulos ab eis distincte conscriberentur, atque certo ordine congererentur. Nos itaque hoc non minus necessarium, quam utile harum serie approbantes, & innovantes similiter statuimus, & ordinamus, quod ipsi deputati, & Praefecti, omnes & singulos introitus, ac exitus eidem Camerae in dies obvientes, quicumque fuerint, illiusque debitorum, & creditorum nomina, undequaque provenientia in hoc ipso libro majori describant. Concessionum quoque rerum Cameralium, omnium contractuum, qui continuo in Camera celebrantur argumentum, atque substantiam, eorumque diem, & annum, Notariumque inde rogatum, quam brevissime perstringant, declarantque Camerae, & Administratores quoscumque, prout res postulaverit, debitores, & creditores, eorumque quantitates claras, atque distinctas apponant. Nuntios etiam Apostolicos, Collectores, Subcollectores, Theaurarios, Depositarios, & Commissarios, pecuniarum Exactores, ac reliquos omnes, qui ad aliquod negocium Camerae expediendum admittentur, breviter conscribant, brevia, literas, patentes, & facultates, ac mandata Cameralia quaecumque adnotent, diem & annum, quibus illa expedita fuerint, adiciant, & a quo Clerico subscripta, Notarioque expe-

ditata, & denique, ubi registrata sint, compendio explicent, & quae quidem omnia & singula incorrupta serventur, & integra custodiantur.

§.49. Praeterea volumus, & ordinamus omnes quibusvis negocijs Cameralibus, tam in Urbe, quam extra eam Praefectos, antequam illa exercent, & ab Urbe recedant, expeditiones suas quocumque nomine nuncupatas eidem Computatoribus in eodem libro adnotandas exhibere, ipsasque nisi sic adnotatas, & in illarum tergo per alterum ex eisdem Computatoribus de hoc fidem facientem subscriptas, illis restitui omnino prohibemus. Pro earum vero expeditionum adnotatione, subscriptione & restitutione, Computatores praefati caveant a partibus etiam ultro dantibus, quicquam accipere; quod si fecerint, poena privationis officii, seu alias arbitrio Camerae puniatur.

§.50. Et insuper quod omnes cujuscumque gradus, atque dignitatis fuerint, res ipsius Camerae ab libet & quomodocumque administraturi, priusquam administrationem suscipiant, jurent in manibus Cameraarii nostri negocium, atque curam sibi commissam, recte & fideliter se esse gesturos, rationes tempore debito rite reddituros, reliquum restituros, librosque rationum legitime conscripturos, ac illos intra tempus, quod eis, dum proficiscuntur, praefixum fuerit, etiam iniussos, in Camerae exhibituros, eaque omnia se rite & fideliter praestituros penes unum ex Notariis Camerae idoneos caveant. Ac cautio sic ab eis praestita in eodem libro majori ab eisdem Computatoribus summam adnotetur; quod si ab eis impedimento cessante praetermissum, nec intra dictum tempus impedimentum hujusmodi doctum atque comprobatum fuerit, ultra poenas in cautione hujusmodi contentas, arbitrio Camerae puniantur.

§.51. Iidem quoque Computatores, Inventarium seu Indicem omnium & singulorum librorum, & rationum, quae haecenus in dicta Camera redditae sunt, & in posterum reddentur, distincte & ordinate conscribant, in quo rationes ipsae, cujuscumque rei fuerint, a quo administratae, & redditae, illarum quoque dies, & annus strictim demonstrantur; ac hujus indicis seu inventarii exemplum uterque eorum continuo apud se contineat, quibus librum nullum, nullasve rationes ad Camerae spectantes cuiquam nisi Clerico, & Camerali tradere, vel in manibus dimittere liceat. Si quis autem ex Cameralibus eorum aliquem pro rebus Cameralibus videre, & apud se retinere voluerit, illum de manu dictorum Computatorum accipiat, & in eorum libello ad hoc tantum deputato se illum recepisse scribat, & intra dies quindecim ad summum restitutum promittat. Qui vero ex Computatoribus id facere neglexerit, suo sit officio ipso jure privatus, & pro libro & scripturis propterea deperditis damnum & interesse, tam Camerae quam parti juxta formam literarum

Ministorum Camerae expeditiones registrent, & subscribant a tergo per Computatores.

Ministri jurent, & caveant ut hic. Poenas autem fideliter computent, non reddentium.

Computatorum Camerae officium.

pia

pia memoriae Julii II., & Leonis X. etiam Romanorum Pontificum Praedecessorum praefatorum omnino resciat, vel alias arbitrio Camerae puniatur.

Librorum & scripturarum Camerae occupatores excommunicationis poenam incurant.

§.52. Verum cum multi varii, multique libri, ac quam plures, diversaeque scripturae rerum Cameralium, ob nullam, vel modicam in illis custodiendis, conservandisque hucusque adhibitam diligentiam, variis in locis, dispersi, atque diffusi sint, & a plerisque detineantur in maximum Camerae detrimentum; Volumus etiam, & ordinamus, omnes & singulos illorum detentores & occupatores, ac hujusmodi occultationis consocios, & participes, nisi in Urbe intra octo, & extra eam intra triginta dies a die notitiae publicationis praesentium numerandos, pro qua Nos alias literas nostras, quae publicentur, decernere intendimus, eosdem libros, & scripturas, ad Computatores & Custodes praefatos detulerint, vel easdem personas detinentes, conscias, & participes denunciaverint, excommunicationis majoris laqueo subjacere.

Computatores Camerae jurent, & caveant officium fideliter administrare.

§.53. Quos quidem Computatores, & Custodes pro tempore existentes, cum illorum officium sit maximi ponderis, atque momenti, priusquam ad illius exercitium admittantur, jurejurando adstringi, & idonee cavere volumus, praefatum officium se recte, & fideliter executuros, omniaque, & singula eis praescripta stricte custodituros, & diligenter observaturos.

Clerici salarium sibi ipsi statuerent non possint.

§.54. Postremo cum valde inconveniens, & a jure alienum sit, quod quis in concernentibus proprium commodum suum se Judicem constituat, pariter constitutum & ordinamus, quod Clerici praefati pro aliquo munere, seu onere ordinario, vel extraordinario a Romano Pontifice pro tempore sibi iniuncto, salarium seu mercedem sibi ipsi statuere & declarare non possint, sed illud ab eodem Pontifice, vel eo, cui ea cura demandata fuerit, qualitate personae & negotii commissi consideratis ordinetur.

Decretum irritant.

§.55. Decernentes Constitutiones & Ordinationes & decreta nostra praemissa, sancte, & inviolabiliter ab omnibus, etiam sub sententia, censuris & poenis praemissis, perpetuo observari, sicque & non aliter per quoscumque censeari, judicari, definiri & interpretari debere. Necnon ex tunc irritum, & inane, quicquid fecerit super his, omnibusque & singulis alijs praemissis per praefatos, aut quoscumque alios, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executor deputatur Camerae.

§.56. Quodcirca dilecto filio nostro Vitellio S. Mariae in Via-lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore existenti nostro, & ipsius Ecclesiae Romanae Camerario, per Apostolica scripta, illi etiam in virtute sanctae obedientiae districte praecipiendo, & ejus etiam quoad hoc conscientiam onerando, pari Motu mandamus, quatenus praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, tam in d. Camera, quam extra eam, ubi, quando, & quoties Bull. Rom. Tom. IV, Par. II.

opus fuerit, solemniter publicari, & in ejusdem Camerae libris registrari, ac per omnes, quos illa concernunt, inviolabiliter observari, & debite executioni demandari, ac illa quoties pro parte alicujus interesse habentis requisitus fuerit, in judicio & extra exhiberi faciat. Ac universos praefatos ad illorum observationem censuris & poenis praemissis, quacumque mora cessante, cum effectu cogat & compellat; contraditores quoslibet, ac inobedientes, & rebelles, auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo.

Clausula derogatoria.

§.57. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictae Camerae juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac omnibus illis, quae in singulis Praedecessorum praefatorum, ac nostris literis praedictis cautum fuit non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma & effectus publicationis.

§.58. Ut autem Constitutiones, statuta, ordinationes, & decreta nostra hujusmodi ad singulorum, quos oportet, notitiam perveniant, nec illorum ignorantia quempiam excuset, volumus, ac etiam dicta Apostolica auctoritate mandamus, quod praesentes literae Basilicae Vaticanae, & dictae Camerae valvis, necnon in acie campi Florae, aliisque publicis, & opportunis Almae Urbis praefatae locis per unum ex Curforibus nostris de more assignantur, & ibi, quantum ad lecturam earum opus fuerit, permaneat.

Haec Constitutio legatur anno quolibet in prima Camera.

§.59. Ac singulo quoque anno in perpetuum in eadem Camera, quae mense Octobris prima habebitur, per novissimum Clericum tunc praesentem palam, & alta voce ad verbum sine intermissione legantur.

Transumptum cum fides.

§.60. Quodque illarum exemplis fideliter excipitis, ac etiam impressis unius Notarii Camerae manu subscriptis, & Cameraarii praefati sigillo obsignatis, eadem prorsus fides ubique locorum, etiam in judicio adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhibetur, si forent exhibita, vel ostensa. Nulli ergo &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Kal. Novemb., Pont. nostri anno quinto.

D. P. An. V. 1. Novemb.

CII.

Forma professionis Fidei Catholicae observanda a quibuscumque promotis, & promovendis ad aliquam liberalium artium facultatem, electisque, & eligendis ad Cathedras, lecturas, & regimen publicorum Gymnasiorum.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN Sacrosancta Beati Petri Principis Apostolorum Cathedra, meritis licet imparibus, hinc procellosis militantis Ecclesiae

Exordium.

C c